

॥षष्ठमः प्रश्नः॥

॥तैत्तिरीयसंहितायां द्वितीयकाण्डे षष्ठमः प्रश्नः॥

स॒मिधो॑ यजति वस॒न्तमे॒वर्तूना॑मव॒ रुन्धे॒ तनू॑नपातं यजति
 ग्री॒ष्ममे॒वाव॑ रुन्ध इ॒डो य॑जति व॒रुषा॑ ए॒वाव॑ रुन्धे ब॒र्हिर्य॑जति
 श॒रद॑मे॒वाव॑ रुन्धे स्वाहाकारं य॑जति हेम॒न्तमे॒वाव॑ रुन्धे तस्मा॒थ-
 स्वाहा॑कृता हेम॒न्प॒शवो॑ऽव॒ सीद॑न्ति स॒मिधो॑ यजत्युषसं ए॒व
 दे॒वता॑ना॒मव॑ रुन्धे॒ तनू॑नपातं यजति य॒ज्ञमे॒वाव॑ रुन्ध - (१)

इ॒डो य॑जति प॒शूने॒वाव॑ रुन्धे ब॒र्हिर्य॑जति प्र॒जामे॒वाव॑ रुन्धे
 स॒मान॑यत उप॒भृ॒तस्तेजो॑ वा आ॒ज्यं प्र॒जा ब॒र्हिः प्र॒जास्वे॒व तेजो॑
 दधा॑ति स्वाहाकारं य॑जति वाच॑मे॒वाव॑ रुन्धे दश॒ सं प॑द्यन्ते दशाक्षरा
 वि॒राड्वि॒राजै॒वान्नाद्य॑मव॒ रुन्धे स॒मिधो॑ यजत्य॒स्मिन्ने॒व लो॒के प्र॑ति
 तिष्ठ॑ति॒ तनू॑नपातं यजति (२)

य॒ज्ञ ए॒वान्तरि॑क्षे॒ प्रति॑ तिष्ठती॒डो य॑जति प॒शुष्वे॒व प्रति॑
 तिष्ठ॑ति ब॒र्हिर्य॑जति॒ य ए॒व दे॒व॒यानाः प॒न्था॑न॒स्तेष्वे॒व प्रति॑ तिष्ठति
 स्वाहाकारं य॑जति सुव॒र्ग ए॒व लो॒के प्रति॑ तिष्ठत्ये॒ताव॑न्तो॒ वै दे॒व-
 लो॒कास्तेष्वे॒व य॑थापूर्वं प्रति॑ तिष्ठति दे॒वासुरा॑ ए॒षु लो॒केष्व॑स्पर्धन्त॒
 ते दे॒वाः प्र॑या॒जैरे॒भ्यो लो॒केभ्यो॑ऽसुरा॒न्प्राणु॑दन्त॒ तत्प्र॑या॒जाना॑ (३)

प्रयाज॒त्वं यस्यै॒वं वि॒दुषः॑ प्रया॒जा इ॒ज्यन्ते॒ प्रैभ्यो॑ लो॒केभ्यो॑

भ्रातृव्यान्नुदतेऽभिक्रामं जुहोत्यभिजित्यै यो वै प्रयाजानां मिथुनं वेद प्र प्रजयां पशुभिर्मिथुनैर्जायते समिधो बह्वीरिव यजति तनूनपातमेकमिव मिथुनं तदिडो बह्वीरिव यजति बर्हिरेकमिव मिथुनं तदेतद्वै प्रयाजानां मिथुनं य एवं वेद प्र (४)

प्रजयां पशुभिर्मिथुनैर्जायते देवानां वा अनिष्टा देवता आसन्नथासुरा यज्ञमजिघांसन्ते देवा गायत्रीं व्योहन् पश्चाक्षराणि प्राचीनानि त्रीणि प्रतीचीनानि ततो वर्म यज्ञायामवद्वर्म यजमानाय यत्प्रयाजानूयाजा इज्यन्ते वर्मेव तद्यज्ञाय क्रियते वर्म यजमानाय भ्रातृव्याभिभूत्यै तस्माद्वरूथं पुरस्ताद्वर्षीयः पश्चाद्वर्षीयो देवा वै पुरा रक्षोभ्य - (५)

इति स्वाहाकारेण प्रयाजेषु यज्ञं सःस्थाप्यमपश्यन्तः स्वाहाकारेण प्रयाजेषु समंस्थापयन्ति वा एतद्यज्ञं छिन्दन्ति यथस्वाहाकारेण प्रयाजेषु सःस्थापयन्ति प्रयाजानिष्ठा हवीःष्यभिघारयति यज्ञस्य सन्तत्या अथो हविरेवाकरथो यथापूर्वमुपैति पिता वै प्रयाजाः प्रजाऽनूयाजा यत्प्रयाजानिष्ठा हवीःष्यभिघारयति पितैव तत्पुत्रेण साधारणं (६)

कुरुते तस्मादाहुर्यश्चैवं वेद यश्च न कथा पुत्रस्य केवलं कथा साधारणं पितुरित्यस्कन्नमेव तद्यत्प्रयाजेष्विष्टेषु स्कन्दति गायत्र्यैव तेन गर्भं धत्ते सा प्रजां पशून् यजमानाय प्र जनयति॥ (७)

यजति यज्ञमेवावरुन्धे तनूनपातं यजति प्रयाजानामेवं वेदं प्र रक्षन्भ्यः साधारणं पञ्चत्रिंशच्च॥[१]

चक्षुषी वा एते यज्ञस्य यदाज्यभागौ यदाज्यभागौ यजति
चक्षुषी एव तद्यज्ञस्य प्रति दधाति पूर्वार्धे जुहोति तस्मात्पूर्वार्धे
चक्षुषी प्रबाहुं जुहोति तस्मात्प्रबाहुक्क्षुषी देवलोकं वा अग्निना
यजमानोऽनु पश्यति पितृलोकं सोमेनोत्तरार्धेऽग्नये जुहोति
दक्षिणार्धे सोमायैवमिव हीमौ लोकावनयोर्लोकयोरनुख्यात्यै
राजानौ वा एतौ देवतानां (८)

यदग्नीषोमावन्तरा देवता इज्येते देवतानां विधृत्यै तस्माद्राज्ञां
मनुष्या विधृता ब्रह्मवादिनो वदन्ति किं तद्यज्ञे यजमानः कुरुते
येनान्यतोदतश्च पशून्दाधारोभयतोदतश्चेत्यृचमनूच्याज्यभागस्य
जुषाणेन यजति तेनान्यतोदतो दाधारर्चमनूच्यं हविषं ऋचा
यजति तेनोभयतोदतो दाधार मूर्धन्वतीं पुरोनुवाक्या भवति
मूर्धानमेवैनं समानानां करोति (९)

नियुत्वत्या यजति भ्रातृव्यस्यैव पशून्नि युवते केशिनं
ह दार्भ्यं केशी सात्यकामिरुवाच सप्तपदां ते शक्नोति श्वो
यज्ञे प्रयोक्तासे यस्यै वीर्येण प्र जातान्भ्रातृव्यान्नुदते प्रति
जनिष्यमाणान् यस्यै वीर्येणोभयोर्लोकयोर्योतिर्धत्ते यस्यै वीर्येण
पूर्वार्धेनान्द्वान्भुनक्ति जघनार्धेन धेनुरिति पुरस्ताल्लक्ष्मा पुरोनुवाक्या
भवति जातानेव भ्रातृव्यान्मृणुदत उपरिष्ठाल्लक्ष्मा (१०)

याज्यां जनिष्यमाणानेव प्रति नुदते पुरस्ताल्लक्ष्मा
 पुरोनुवाक्या भवत्यस्मिन्नेव लोके ज्योतिर्धत्त उपरिष्टाल्लक्ष्मा
 याज्यामुष्मिन्नेव लोके ज्योतिर्धत्ते ज्योतिष्मन्तावस्मा इमौ
 लोकौ भवतो य एवं वेद पुरस्ताल्लक्ष्मा पुरोनुवाक्या भवति
 तस्मात्पूर्वार्धेनानुद्धान्भुनक्त्युपरिष्टाल्लक्ष्मा याज्या तस्माञ्जघनार्धेन
 धेनुर्य एवं वेद भुङ्क्त एनमेतौ वज्र आज्यं वज्र आज्यभागौ (११)

वज्रो वषट्कारस्त्रिवृतमेव वज्रं सम्भृत्य भ्रातृव्याय प्र
 हरत्यच्छम्बट्कारमपगूर्य वषट्करोति स्तृत्यै गायत्री पुरोनुवाक्या
 भवति त्रिष्टुग्याज्या ब्रह्मन्नेव क्षत्रमन्वारम्भयति तस्माद्ब्राह्मणो
 मुख्यो मुख्यो भवति य एवं वेद प्रैवैनं पुरोनुवाक्ययाऽऽह प्र
 णयति याज्यया गमयति वषट्कारेणैवैनं पुरोनुवाक्यया दत्ते प्र
 यच्छति याज्यया प्रति (१२)

वषट्कारेणं स्थापयति त्रिपदा पुरोनुवाक्या भवति त्रयं इमे
 लोका एष्वेव लोकेषु प्रति तिष्ठति चतुष्पदा याज्या चतुष्पद एव
 पशूनव रुन्धे द्यक्षरो वषट्कारो द्विपाद्यजमानः पशुष्वेवोपरिष्टात्प्रति
 तिष्ठति गायत्री पुरोनुवाक्या भवति त्रिष्टुग्याज्यैषा वै सप्तपदा
 शक्नोरी यद्वा एतया देवा अशिक्षन्तदशक्रुवन् य एवं वेद शक्रोत्येव
 यच्छिक्षति॥ (१३)

प्रजापतिर्देवेभ्यो यज्ञान्व्यादिंश्च आत्मन्नाज्यमधत्त तं
 देवा अंब्रुवन्नेष वाव यज्ञो यदाज्यमप्येव नोऽत्रास्त्विति
 सोऽब्रवीद्यजान् व आज्यभागावुप स्तृणानभि घारयानिति
 तस्माद्यजन्त्याज्यभागावुप स्तृणन्त्यभि घारयन्ति ब्रह्मवादिनो
 वदन्ति कस्मात्सत्याद्यातयामान्यन्यानि हवींष्ययातयामाज्य-
 मिति प्राजापत्य- (१४)

मिति ब्रूयादयातयामा हि देवानां प्रजापतिरिति छन्दांसि
 देवेभ्योऽपांक्रामन्न वोऽभागानि हव्यं वक्ष्याम इति तेभ्य एतच्चतुरवत्
 तमधारयन्पुरोनुवाक्यायै याज्यायै देवतायै वषट्काराय यच्चतुरवत्तं
 जुहोति छन्दांस्येव तत्प्रीणाति तान्यस्य प्रीतानि देवेभ्यो
 हव्यं वहन्त्यङ्गिरसो वा इत उत्तमाः सुवर्गं लोकमायन्तदृषयो
 यज्ञवास्त्वभ्यवायन्ते- (१५)

ऽपश्यन्पुरोडाशं कूर्मं भूतं सर्पन्तं तमंब्रुवन्निन्द्राय
 ध्रियस्व बृहस्पतये ध्रियस्व विश्वेभ्यो देवेभ्यो ध्रियस्वेति स
 नाध्रियत् तमंब्रुवन्नग्नये ध्रियस्वेति सोऽग्नयेऽध्रियत् यदाग्नेयो-
 ऽष्टाकपालोऽमावास्यायां च पौर्णमास्यां चाच्युतो भवति
 सुवर्गस्य लोकस्याभिजित्यै तमंब्रुवन्कथाहांस्था इत्यनुपाक्तो-
 ऽभूवमित्यब्रवीद्यथाक्षोऽनुपाक्तो - (१६)

ऽवाच्छत्येवमवारमित्युपरिष्ठाद्भ्यज्याधस्तादुपानक्ति

सुवर्गस्य लोकस्य समष्ट्यै सर्वाणि कपालान्यभि प्रथयति
 तावन्तः पुरोडाशान्मुष्मिल्लोकैऽभि जयति यो विदग्धः स नैर्ऋतो
 योऽश्रुतः स रौद्रो यः श्रुतः स सदेवस्तस्मादविदहता श्रुतङ्कृत्यः
 सदेवत्वाय भस्मनाऽभि वासयति तस्मान्मासेनास्थिं छुन्नं
 वेदेनाभि वासयति तस्मात् (१७)

केशैः शिरश्छुन्नं प्रच्युतं वा एतदस्माल्लोकादगतं देवलोकं
 यच्छुतं हविरनभिघारितमभिघार्योद्वासयति देवत्रैवेनद्वमयति
 यद्येकं कपालं नश्येदेको मासः संवत्सरस्यानवेतः स्यादथ
 यजमानः प्र मीयेत यद्वे नश्येतां द्वौ मासौ संवत्सरस्यानवेतौ
 स्यातामथ यजमानः प्र मीयेत सङ्ख्यायोद्वासयति यजमानस्य (१८)

गोपीथाय यदि नश्येदाश्विनं द्विकपालं निर्वपेद् द्यावा-
 पृथिव्यमेकं कपालमश्विनौ वै देवानां भिषजौ ताभ्यामेवास्मै
 भेषजं करोति द्यावापृथिव्यं एकं कपालो भवत्यनयोर्वा एतन्नश्यति
 यन्नश्यत्यनयोरेवेनद्विन्दति प्रतिष्ठित्यै॥ (१९)

प्राजापत्यन्तेऽक्षोऽनुपाक्तो वेदेनाभि वासयति तस्माद्यजमानस्य द्वात्रिंशच्च॥ [३]

देवस्य त्वा सवितुः प्रसव इति स्फ्यमा दत्ते प्रसूत्या
 अश्विनोर्बाहुभ्यामित्याहाश्विनौ हि देवानामध्वर्यू आस्तां पूष्णो
 हस्ताभ्यामित्याह यत्यै शतभृष्टिरसि वानस्पत्यो द्विषतो वध इत्याह
 वज्रमेव तथ्सः श्यति भ्रातृव्याय प्रहरिष्यन्थस्तम्बयजुरहरत्येतावन्ती

वै पृथिवी यावती वेदिस्तस्या एतावत एव भ्रातृव्यं निर्भजति (२०)

तस्मान्नाभागं निर्भजन्ति त्रिर्हरति त्रयं इमे लोका एभ्य
एवैनं लोकेभ्यो निर्भजति तूष्णीं चतुर्थं हरत्यपरिमितादेवैनं
निर्भजत्युद्धन्ति यदेवास्यां अमेध्यं तदपं हन्त्युद्धन्ति तस्मादोषधयः
परा भवन्ति मूलं छिनत्ति भ्रातृव्यस्यैव मूलं छिनत्ति
पितृदेवत्यातिखातेयतीं खनति प्रजापतिना (२१)

यज्ञमुखेन सम्मितामा प्रतिष्ठायै खनति यजमानमेव प्रतिष्ठां
गमयति दक्षिणतो वर्षीयसीं करोति देवयजनस्यैव रूपमकः
पुरीषवतीं करोति प्रजा वै पशवः पुरीषं प्रजयैवैनं पशुभिः
पुरीषवन्तं करोत्युत्तरं परिग्राहं परि गृह्णात्येतावती वै पृथिवी
यावती वेदिस्तस्या एतावत एव भ्रातृव्यं निर्भज्याऽऽत्मन उत्तरं
परिग्राहं परि गृह्णाति क्रूरमिव वा - (२२)

एतत्करोति यद्वेदिं करोति धा असि स्वधा असीति योयुष्यते
शान्त्यै प्रोक्षणीरा सादयत्यापो वै रक्षोघ्नी रक्षसामपहत्यै
स्फ्यस्य वर्त्मन्त्सादयति यज्ञस्य सन्तत्यै यं द्विष्यात्तं
ध्यायेच्छुचैवैनमर्पयति॥ (२३)

भजति प्रजापतिनेव वै त्रयस्त्रिंशच्च॥ [४]

ब्रह्मवादिनो वदन्त्यद्विर्हवींषि प्रौक्षीः केनाऽप इति
ब्रह्मणेति ब्रूयादद्विर्ह्येव हवींषि प्रोक्षति ब्रह्मणाऽप इध्माबर्हिः

प्रोक्षति मेध्यमेवैनत्करोति वेदिं प्रोक्षत्यृक्षा वा एषाऽलोमकाऽमेध्या
यद्वेदिर्मेध्यामेवैनां करोति दिवे त्वाऽन्तरिक्षाय त्वा पृथिव्यै त्वेति
बर्हिःसाद्य प्रो- (२४)

क्षत्येभ्य एवैनलोकेभ्यः प्रोक्षति क्रूरमिव वा एतत्करोति
यत्खनत्यपो नि नयति शान्त्यै पुरस्तात्प्रस्तरं गृह्णाति मुख्यमेवैनं
करोतीयन्तं गृह्णाति प्रजापतिना यज्ञमुखेन सम्मितं बर्हिः
स्तृणाति प्रजा वै बर्हिः पृथिवी वेदिः प्रजा एव पृथिव्यां
प्रतिष्ठापयत्यनतिदृश्नः स्तृणाति प्रजयैवैनं पशुभिरनतिदृश्नं
करो- (२५)

त्युत्तरं बर्हिषः प्रस्तरं सादयति प्रजा वै बर्हिर्यजमानः
प्रस्तरो यजमानमेवायजमानादुत्तरं करोति तस्माद्यजमानो-
ऽयजमानादुत्तरोऽन्तर्दधाति व्यावृत्त्या अनक्ति हविष्कृतमेवैनं
सुवर्गं लोकं गमयति त्रेधानक्ति त्रयं इमे लोका एभ्य एवैनं
लोकेभ्योऽनक्ति न प्रति शृणाति यत्प्रतिशृणीयादनूर्ध्वं भावुकं
यजमानस्य स्यादुपरीव प्र हर- (२६)

त्युपरीव हि सुवर्गो लोको नि यच्छति वृष्टिमेवास्मै नि
यच्छति नात्यग्रं प्र हरेद्यदत्यग्रं प्रहरेदत्यासारिण्यध्वर्योर्नाशुका
स्यान्ना पुरस्तात्प्रत्यस्येद्यत्पुरस्तात्प्रत्यस्येत्सुवर्गाल्लोकाद्यजमानं
प्रति नुदेत्प्राश्चं प्र हरति यजमानमेव सुवर्गं लोकं गमयति न

विष्वंश्च वि युयाद्यद्विष्वंश्च वियुयाथ् (२७)

स्यस्य जायेतोर्ध्वमुद्यौत्यूर्ध्वमिव हि पुंसः पुमानेवास्य जायते यथ्स्फ्येन वोपवेषेण वा योयुष्येत स्तृतिरेवास्य सा हस्तेन योयुष्यते यजमानस्य गोपीथाय ब्रह्मवादिनो वदन्ति किं यज्ञस्य यजमान इति प्रस्तर इति तस्य कं सुवर्गो लोक इत्याहवनीय इति ब्रूयाद्यत्प्रस्तरमाहवनीये प्रहरति यजमानमेव (२८)

सुवर्गं लोकं गमयति वि वा एतद्यजमानो लिशते यत्प्रस्तरं योयुष्यन्ते बरुहिरनु प्रहरति शान्त्या अनारम्भुण इव वा एतर्ह्यध्वर्युः स ईश्वरो वैपनो भवितोर्ध्रुवाऽसीतीमामभि मृशतीयं वै ध्रुवाऽस्यामेव प्रति तिष्ठति न वैपनो भवत्यगा(३)नग्नीदित्याह यद्व्यादगन्त्रिग्निरित्यग्नावग्निं गमयेन्निर्यजमानं सुवर्गल्लोकाद्भजेदग्नित्येव ब्रूयाद्यजमानमेव सुवर्गं लोकं गमयति॥ (२९)

आसाद्य प्रानतिदृशं करोति हरति वियुयाद्यजमानमेवाग्निरिति सप्तदश च॥—————[५]

अग्नेस्त्रयो ज्यायांसो भ्रातर आसन्ते देवेभ्यो हव्यं वहन्तः प्रामीयन्त सौऽग्निरबिभेदित्यं वाव स्य आर्तिमारिष्यतीति स निलायत् सौऽपः प्राविशत्तं देवताः प्रैषमैच्छन्तं मथ्स्यः प्राब्रवीत्तमशपद्धियाधिया त्वा वध्यासुर्यो मा प्रावोच इति तस्मान्मथ्स्य धियाधिया घ्नन्ति शप्तो - (३०)

हि तमन्वविन्दन्तमब्रुवन्नुप न आ वर्तस्व हव्यं नो वहेति

सौ॑ऽब्रवी॑द्वरं॑ वृणौ॑ यदे॒व गृ॑ही॒तस्याहु॑तस्य बहिः॑परि॒धि स्क्न्दा॑त्तन्मे
 भ्रातृ॑णां भा॒गधे॑यमस॒दिति॑ तस्मा॑द्यद् गृ॑ही॒तस्याहु॑तस्य बहिः॑परि॒धि
 स्क्न्द॑ति॒ तेषां॑ तद्भा॒गधे॑यं ताने॒व तेन॑ प्रीणाति परि॒धीन्परि॑ दधाति॒
 रक्ष॑साम॒पंह॑त्यै सः॑ स्पर्शयति (३१)

रक्ष॑साम॒नन्व॑वचाराय॒ न पु॒रस्ता॒त्परि॑ दधात्यादित्यो
 ह्ये॒वोद्य॑न्पु॒रस्ता॒द्रक्षाः॑स्यप॒हन्त्यूर्ध्वं॑ स॒मिधा॑वा द॒धात्यु॑परि॒ष्टादे॒व
 रक्षाः॑स्यप॑ हन्ति॒ यजु॑षाऽन्यां॑ तूष्णी॒मन्यां॑ मि॒थुन॒त्वाय॑ द्वे आ
 द॒धाति॑ द्वि॒पाद्यज॑मानः॒ प्रति॑ष्ठित्यै ब्रह्म॒वादि॒नो वद॑न्ति॒ स त्वै य॑जेत॒
 यो य॒ज्ञस्याऽऽर्त्या॑ वसी॒यान्त्स्या॑दिति॒ भूप॑तये॒ स्वाहा॑ भुव॑नपतये॒
 स्वाहा॑ भू॒तानां॑ (३२)

पत॑ये॒ स्वाहे॑ति॒ स्क्न्मनु॑ मन्त्रयेत॒ यज्ञ॑स्यै॒व तदा॑र्त्या
 यज॑मानो॒ वसी॑यान्भवति॒ भूय॑सीरु॒हि दे॒वताः॑ प्रीणाति॒ जामि॑
 वा ए॒तद्य॒ज्ञस्य॑ क्रियते॒ यद॒न्वञ्चौ॑ पु॒रोडा॑शा॒वुपा॑शु॒याज॑मन्तरा
 य॑ज॒त्यजा॑मित्वा॒याथो॑ मि॒थुन॒त्वाया॑ग्नि॒मुष्मि॑ल्लो॒क आसी॑द्य॒मो-
 ऽस्मि॑न्ते दे॒वा अ॑ब्रुवन्ने॒तेमौ॑ वि पर्य॑हामेत्य॒न्नाद्ये॑न दे॒वा अ॒ग्नि- (३३)

मु॒पाम॑न्त्रयन्त॒ राज्ये॑न॒ पि॒तरो॑ य॒मं तस्मा॑द॒ग्निर्दे॒वाना॑मन्ना॒दो
 य॒मः पि॑तृणां॑ राजा॒ य ए॒वं वेद॑ प्र॒ राज्य॑मन्नाद्यमा॒प्नोति॑
 तस्मा॑ ए॒तद्भा॒गधे॑यं प्राय॑च्छन्॒ यद॒ग्नये॑ स्विष्ट॒कृते॑ऽव॒द्यन्ति॑ यद॒ग्नये॑
 स्विष्ट॒कृते॑ऽव॒द्यति॑ भा॒गधे॑ये॒नैव॑ तद्ब्रु॒वः स॒मर्ध॑यति स॒कृत्स॑कृद॒व

द्यति सकृदिव हि रुद्र उत्तरार्धादिव द्यत्येषा वै रुद्रस्य (३४)

दिख्स्वायामेव दिशि रुद्रं निरवदयते द्विरभि घारयति
चतुरवत्तस्याऽऽस्यै पशवो वै पूर्वा आहुतय एष रुद्रो यदग्निर्यत्पूर्वा
आहुतीरभि जुहुयाद्बुद्राय पशूनपि दध्यादपशुर्यजमानः स्यादतिहाय
पूर्वा आहुतीर्जुहोति पशूनां गोपीथाय॥ (३५)

शतः स्पर्शयति भूतानामग्निं रुद्रस्य सप्तत्रिंशच्च॥ [६]

मनुः पृथिव्या यज्ञियमैच्छुत्स घृतं निषिक्तमविन्दुत्सो-
ऽब्रवीत्कोऽस्येश्वरो यज्ञेऽपि कर्तोरिति तावब्रूतां मित्रावरुणौ
गोरेवावमीश्वरौ कर्तौः स्व इति तौ ततो गां समैरयतां सा
यत्रयत्र न्यक्रामत्ततो घृतमपीड्यत तस्माद् घृतपद्युच्यते तदस्यै
जन्मोपहृतं रथन्तरं सह पृथिव्येत्याहे- (३६)

यं वै रथन्तरमिमामेव सहान्नाद्येनोप ह्वयत उपहृतं वामदेव्यं
सहान्तरिक्षेणेत्याह पशवो वै वामदेव्यं पशूनेव सहान्तरिक्षेणोप
ह्वयत उपहृतं बृहत्सह दिवेत्याहैरं वै बृहदिरामेव सह दिवोप
ह्वयत उपहृताः सप्त होत्रा इत्याह होत्रा एवोप ह्वयत उपहृता
धेनुः (३७)

सहरषभेत्याह मिथुनमेवोप ह्वयत उपहृतो भक्षः सखेत्याह
सोमपीथमेवोप ह्वयत उपहृताँ (४) हो इत्याहाऽऽत्मानमेवोप ह्वयत
आत्मा ह्युपहृतानां वसिष्ठ इडामुप ह्वयते पशवो वा इडा पशूनेवोप

ह्वयते चतुरुपं ह्वयते चतुष्पादो हि पशवो मानवीत्याह मनुरह्येता-
(३८)

मग्नेऽपश्यद् घृतपदीत्याह यदेवास्यै पदाद् घृतमपीड्यत्
तस्मादेवमाह मैत्रावरुणीत्याह मित्रावरुणौ ह्येना५ समैरयतां ब्रह्म
देवकृतमुपहृतमित्याह ब्रह्मैवोपं ह्वयते दैव्या अध्वर्यव उपहृता
उपहृता मनुष्या इत्याह देवमनुष्यानेवोपं ह्वयते य इमं यज्ञमवान्
ये यज्ञपतिं वर्धनित्याह (३९)

यज्ञाय चैव यजमानाय चाऽऽशिषमा शास्त उपहृते
द्यावापृथिवी इत्याह द्यावापृथिवी एवोपं ह्वयते पूर्वजे ऋतावरी
इत्याह पूर्वजे ह्येते ऋतावरी देवी देवपुत्रे इत्याह देवी ह्येते
देवपुत्रे उपहृतोऽयं यजमान इत्याह यजमानमेवोपं ह्वयत्
उत्तरस्यां देवयज्यायामुपहृतो भूयसि हविष्करण उपहृतो दिव्ये
धामन्नुपहृत - (४०)

इत्याह प्रजा वा उत्तरा देवयज्या पशवो भूयो हविष्करण५
सुवर्गो लोको दिव्यं धामेदमसीदमसीत्येव यज्ञस्य प्रियं धामोपं
ह्वयते विश्वमस्य प्रियमुपहृतमित्याहाछम्बद्वारमेवोपं ह्वयते॥ (४१)

आह धेनुरेतां वर्धनित्याह धामन्नुपहृतश्चतुस्त्रिंशच्च॥ [७]

पशवो वा इडां स्वयमा दत्ते काममेवाऽऽत्मना पशूनामा दत्ते
न ह्यन्यः कामं पशूनां प्रयच्छति वाचस्पतये त्वा हुतं प्राश्नामीत्याह
वाचमेव भागधेयेन प्रीणाति सदसस्पतये त्वा हुतं प्राश्नामीत्याह

स्व॒गाकृत्यै चतुरव॑त्तं भ॒वति ह॒विर्वै च॑तुरव॑त्तं प॒शव॑श्चतुरव॑त्तं यद्धोता॑
प्राश्नी॒याद्धोता॑- (४२)

ऽऽर्ति॑मार्च्छेद्यदग्नौ जुहु॒याद्रुद्रा॑य प॒शूनपि॑ दध्यादप॒शुर्यज॑मानः
स्याद्वाच॑स्पतये त्वा हुतं प्राश्ना॒मीत्या॑ह प॒रोक्ष॑मेवैनं ब्रुहोति
सद॑सस्पतये त्वा हुतं प्राश्ना॒मीत्या॑ह स्व॒गाकृत्यै प्राश्न॑न्ति ती॒र्थ
ए॒व प्राश्न॑न्ति दक्षि॑णां ददाति ती॒र्थ ए॒व दक्षि॑णां ददाति वि वा
ए॒तद्य॑ज्ञं (४३)

छिन्द॑न्ति यन्म॑ध्यतः प्राश्न॑न्त्यद्वि॒र्मार्ज॑यन्त आपो॒ वै सर्वा॑
दे॒वता॑ दे॒वता॑भिरे॒व य॑ज्ञं सं त॑न्वन्ति दे॒वा वै य॑ज्ञाद्रु॒द्रम॑न्तरा॒यन्त्स
य॑ज्ञमविध्य॑त्तं दे॒वा अ॒भि सम॑गच्छन्त कल्प॑तां न इ॒दमि॑ति ते
ऽब्रु॑वन्त्स्विष्टं॒ वै न इ॒दं भ॑विष्यति यदि॒मं रा॑धयिष्याम॒ इति॑
तत्स्विष्ट॑कृतः स्विष्ट॑कृत्त्वं तस्याऽऽवि॑द्धं नि- (४४)

र॑कृन्तन् यवे॒न स॑म्मितं तस्मा॑द्यवमात्रम॒व द्येद्य॑ज्यायो-
ऽव॒द्येद्रो॑पयेत्तद्य॑ज्ञस्य॒ यदु॑पं च स्तृणी॒याद॒भि च॑ घा॒रये॑दुभयतः
स॒श्वायि॑ कुर्यादव॒दाया॑भि घा॒रय॑ति द्विः स॒म्पद्य॑ते द्वि॒पाद्य॑ज॒मानः
प्रति॑ष्ठित्यै यत्ति॑र॒श्चीन॑मति॒हरे॒दन॑भिविद्धं य॑ज्ञस्या॒भि वि॑ध्येद॒ग्रेण॑
परि॑ हरति ती॒र्थेनै॒व परि॑ हरति तत्पू॒ष्णे पर्य॑हरन्तत् (४५)

पू॒षा प्राश्य॑ द॒तोऽरु॑णत्तस्मा॑त्पू॒षा प्र॑पिष्टभा॒गोऽद॑न्तको हि
तं दे॒वा अ॑ब्रुवन्वि वा अ॒यमा॑र्ध्यप्राशि॒त्रियो॒ वा अ॒यम॑भूदिति

तद्वहस्पतये पर्यहरन्त्सोऽबिभेद्वहस्पतिरित्थं वाव स्य आर्ति-
मारिष्यतीति स एतं मन्त्रमपश्यत्सूर्यस्य त्वा चक्षुषा प्रति
पश्यामीत्यब्रवीन्न हि सूर्यस्य चक्षुः (४६)

किं च न हिनस्ति सोऽबिभेत्प्रतिगृह्णन्तं मा हिःसिष्यतीति
देवस्य त्वा सवितुः प्रसवेऽश्विनोर्बाहुभ्यां पूष्णो हस्ताभ्यां
प्रति गृह्णामीत्यब्रवीत्सवितृप्रसूत एवैनद्वह्मणा देवताभिः प्रत्य-
गृह्णात्सोऽबिभेत्प्राश्नन्तं मा हिःसिष्यतीत्यग्नेस्त्वाऽऽस्येन
प्राश्नामीत्यब्रवीन्न ह्यग्नेरास्यं किं च न हिनस्ति सोऽबिभेत् (४७)

प्राशितं मा हिःसिष्यतीति ब्राह्मणस्योदरेणेत्यब्रवीन्न हि
ब्राह्मणस्योदरं किं च न हिनस्ति बृहस्पतेर्ब्रह्मणेति स हि ब्रह्मिष्ठोऽप-
वा एतस्मात्प्राणाः क्रामन्ति यः प्राशित्रं प्राश्नात्यद्विर्माजयित्वा
प्राणान्त्सम्मृशतेऽमृतं वै प्राणा अमृतमापः प्राणानेव यथास्थानमुप-
ह्वयते॥ (४८)

प्राश्नीयाद्धोता यज्ञं निरहरन्तच्चक्षुरास्यङ्किं च न हिनस्ति सोऽबिभेच्चतुश्चत्वारिंशच्च॥———[८]

अग्नीध आ दधात्यग्निमुखानेवर्तून्प्रीणाति समिधमा
दधात्युत्तरासामाहुतीनां प्रतिष्ठित्या अथो समिद्वत्येव जुहोति
परिधीन्त्सम्माष्टि पुनात्येवैनान्त्सकृत्सकृत्सम्माष्टि पराडिव
ह्येतर्हि यज्ञश्चतुः सम्पद्यते चतुष्पादः पशवः पशून्वाव रुन्धे
ब्रह्मन्प्र स्थास्याम् इत्याहात्र वा एतर्हि यज्ञः श्रितो - (४९)

यत्र ब्रह्मा यत्रैव यज्ञः श्रितस्तत एवैनमा रभते यद्धस्तेन प्रमीवेद्वेपनः स्याद्यच्छीर्ष्णा शीर्षक्तिमान्थस्याद्यत्तूष्णीमासीतासं प्रतो यज्ञः स्यात्प्र तिष्ठेत्येव ब्रूयाद्वाचि वै यज्ञः श्रितो यत्रैव यज्ञः श्रितस्तत एवैनं सम्प्र यच्छति देवं सवितरेतत्ते प्रा- (५०)

ऽऽहेत्याह प्रसूत्यै बृहस्पतिर्ब्रह्मेत्याह स हि ब्रह्मिष्ठः स यज्ञं पाहि स यज्ञपतिं पाहि स मां पाहीत्याह यज्ञाय यजमानाया-
ऽऽत्मने तेभ्य एवाऽऽशिषमा शास्तेऽनार्त्या आश्राव्याह देवान् यजेति ब्रह्मवादिनो वदन्तीष्टा देवता अथ कतम एते देवा इति छन्दासीति ब्रूयाद्वायत्रीं त्रिष्टुभं (५१)

जगतीमित्यथो खल्वाहुर्ब्राह्मणा वै छन्दासीति तानेव तद्यजति देवानां वा इष्टा देवता आसन्नथाग्निर्नोदज्वलत्तं देवा आहुतीभिरनूयाजेष्वन्वविन्दन् यदनूयाजान् यजत्यग्निमेव तथ्समिन्द्र एतदुर्वै नामासुर आसीत्स एतर्हि यज्ञस्याऽऽशिषमवृङ्क्त यद्वूयादेत- (५२)

दु द्यावापृथिवी भद्रमभूदित्येतदुमेवासुरं यज्ञस्याऽऽशिषं गमयेदिदं द्यावापृथिवी भद्रमभूदित्येव ब्रूयाद्यजमानमेव यज्ञस्या-
ऽऽशिषं गमयत्यार्धं सूक्तवाकमुत नमोवाकमित्याहेदमराथस्मेति वावैतदाहोपश्रितो दिवः पृथिव्योरित्याह द्यावापृथिव्योर्हि यज्ञ उपश्रित ओमन्वती तेऽस्मिन् यज्ञे यजमान द्यावापृथिवी (५३)

स्तामित्याहाऽऽशिषमेवैतामा शास्ते यद्व्याध्सूपावसाना
 च स्वध्यवसाना चेति प्रमायुको यजमानः स्याद्यदा हि
 प्रमीयतेऽथेमामुपावस्यति सूपचरणा च स्वधिचरणा चेत्येव
 ब्रूयाद्वरीयसीमेवास्मै गव्यूतिमा शास्ते न प्रमायुको भवति
 तयोराविद्यग्निरिदं हविरंजुषतेत्याह या अयाक्ष्म (५४)

देवतास्ता अरीरधामेति वावैतदाह यन्न निर्दिशेत्प्रतिवेशं
 यज्ञस्याऽऽशीर्गच्छेदा शास्तेऽयं यजमानोऽसावित्याह
 निर्दिश्यैवेनं सुवर्गं लोकं गमयत्यायुरा शास्ते सुप्रजास्त्वमा
 शास्त इत्याहाऽऽशिषमेवैतामा शास्ते सजातवनस्यामा शास्त
 इत्याह प्राणा वै सजाताः प्राणानेव (५५)

नान्तरैति तदग्निर्देवो देवेभ्यो वनते वयमग्नेर्मानुषा
 इत्याहाग्निर्देवेभ्यो वनुते वयं मनुष्येभ्य इति वावैतदाहेह
 गतिर्वामस्येदं च नमो देवेभ्य इत्याह याश्चैव देवता यजति याश्च
 न ताभ्य एवोभयीभ्यो नमस्करोत्यात्मनोऽनात्यै॥ (५६)

श्रितस्ते प्र त्रिष्टुभमेतद्यावापृथिवी या अयाक्ष्म प्राणानेव षट्त्वारिंशच्च॥ [९]

देवा वै यज्ञस्य स्वगाकर्तारं नाविन्दन्ते शंयुं बारहस्पत्य-
 मंब्रुवन्निमं नो यज्ञः स्वगा कुर्विति सोऽब्रवीद्वरं वृणो यदेवा-
 ब्राह्मणोक्तोऽश्रद्धधानो यजातै सा मे यज्ञस्याऽऽशीरसदिति
 तस्माद्यदब्राह्मणोक्तोऽश्रद्धधानो यजते शंयुमेव तस्य बारहस्पत्यं

य॒ज्ञस्याऽऽशीर्गच्छत्येतन्ममेत्यब्रवीत्किं मे॑ प्र॒जाया - (५७)

इति॒ योऽपगुरा॑तै॒ शते॑न॒ यातया॒द्यो नि॒हन॑त्स॒हस्रे॑ण
यातया॒द्यो लोहि॑तं क॒रव॑द्याव॒तः प्र॒स्कद्य॑ पा॒॒सून्सं॑ङ्ग॒ह्नात् ताव॑तः
संव॑त्स॒रान्पितृ॑लोकं न प्र जा॑ना॒दिति॒ तस्मा॑द्वाह्म॒णाय॑ नाप॑ गुरेत्
न नि ह॑न्यान्न लोहि॑तं कुर्यादिताव॑ता है॒नसा॑ भवति॒ तच्छुं॑ योरा
वृ॒णीम॑ह॒ इत्या॑ह य॒ज्ञमे॒व तत्स्व॒गा क॑रोति॒ त- (५८)

च्छुं योरा वृ॒णीम॑ह॒ इत्या॑ह शं॒युमे॒व बा॑र्हस्प॒त्यं भा॑ग॒धेये॑न॒
सम॑र्धयति गा॒तुं य॒ज्ञाय॑ गा॒तुं य॒ज्ञप॑तय॒ इत्या॑हाऽऽशिष॑मे॒वैता॑मा
शा॑स्ते॒ सोमं॑ यजति॒ रेत॑ ए॒व तद॑धाति॒ त्वष्टा॑रं यजति॒ रेत॑ ए॒व
हि॑तं त्वष्टा॑ रू॒पाणि॑ वि क॑रोति दे॒वानां॑ प॒त्नीर्य॑जति मिथु॒नत्वा॒याग्निं॑
गृ॒हप॑तिं यजति॒ प्र॒तिष्ठि॑त्यै जा॒मि वा ए॒तद्य॒ज्ञस्य॑ क्रियते॒ (५९)

यदाज्ये॑न प्रया॒जा इ॒ज्यन्त॒ आज्ये॑न प॒त्नीसं॑या॒जा ऋच॑म॒नूच्य॑
प॒त्नीसं॑या॒जाना॑मृ॒चा य॑ज॒त्यजा॑मित्वा॒याथो॑ मिथु॒नत्वा॒य प॒ङ्क्तिः प्रा॑यणो
वै य॒ज्ञः प॒ङ्क्तु॑दय॒नः प॒ञ्च प्र॑या॒जा इ॒ज्यन्ते॒ च॒त्वारः॑ प॒त्नीसं॑या॒जाः
स॑मिष्टय॒जुः प॒ञ्चमं॑ प॒ङ्क्ति॑मे॒वानु॑ प्र॒ यन्ति॑ प॒ङ्क्ति॑म॒नूद्य॑न्ति॥ (६०)

प्रजायाः करोति तत्क्रियते त्रयस्त्रिंशच्च॥ [१०]

यु॒क्ष्वा हि दे॒वहू॑तमा॒॒ अश्वा॒॑ अग्ने॑ र॒थीरि॑व। नि होता॑ पू॒र्व्यः
स॑दः। उ॒त नो॑ दे॒व दे॒वा॒॒ अच्छा॑ वो॒चो वि॒दुष्ट॑रः। श्रद्वि॒श्वा वा॒र्या
कृ॒धि। त्व॒॒ ह॒ यद्य॑विष्ट्य॒ सह॑सः सून॒वाहु॑त। ऋ॒तावा॑ य॒ज्ञियो॒ भुवः॑।

अ॒यम॒ग्निः स॒ह॒स्त्रि॒णो वा॒जस्य॑ श॒तिन॒स्पतिः॑। मूर्धा॑ क॒वी र॑यी॒णाम्।
तं ने॒मिमृ॑भवो॒ यथा॑ न॒मस्व॒ सह॑तिभिः। नेदी॑यो य॒ज्ञ- (६१)

म॒ङ्गिरः॑। तस्मै॑ नू॒नम॒भिद्य॑वे वा॒चा वि॒रूप॑ नित्य॑या। वृ॒ष्णे
चोद॑स्व सु॒ष्टुति॑म्। क॒मुं ष्वि॒दस्य॑ से॒नया॒ऽग्नेर॑पा॒कच॑क्षसः। प॒णिं
गोषु॑ स्तरामहे। मा नो॑ दे॒वानां॑ वि॒शः प्र॒स्नाती॑रि॒वो॒स्नाः। कृ॒शं न
हा॑सु॒रघ्नि॑याः। मा नः॑ स॒मस्य॑ दू॒ढ्यः परि॑द्वेष॒सो अ॒ह॒तिः। ऊ॒र्मिर्न
नाव॑मा व॒धीत्। नम॑स्ते अ॒ग्न ओज॑से गृ॒णन्ति॑ दे॒व कृ॑ष्टयः। अमै॑-
(६२)

र॒मित्र॑म॒दय॑। कु॒वि॒त्सु नो॑ ग॒विष्ट॑ये॒ऽग्ने सं॑वे॒षिषो॑ र॒यिम्।
उरु॑कृ॒दुरु॑ ण॒स्कृ॒धि। मा नो॑ अ॒स्मिन्म॑हा॒धने॑ परा॑ व॒र्गार॑भृद्य॒था।
सं॒वर्ग॑ꣳ सꣳ र॒यिं ज॑य। अ॒न्यम॒स्मद्भिया॑ इ॒यम॒ग्ने सि॑ष॒क्तु दु॑च्छुना॑।
व॒र्धा नो॑ अम॑वच्छ॒वः। यस्या॑जु॒षन्न॑म॒स्विनः॑ श॒मीम॑दु॒र्मख॑स्य वा।
तं घेद॑ग्निर्वृ॒धाव॑ति। पर॑स्या॒ अधि॑ (६३)

सं॒वतो॑ऽव॒राꣳ अ॒भ्या त॑र। यत्रा॑हमस्मि॒ ताꣳ अ॑व। वि॒द्वा हि
ते॑ पु॒रा व॒यम॒ग्ने पि॒तु॒र्यथा॑व॒सः। अ॒धा ते॑ सु॒म्नमी॑महे। य उ॒ग्र इ॑व
श॒र्य॒हा ति॒ग्मशृ॑ङ्गो न वꣳस॒गः। अ॒ग्ने पु॒रो रू॒रोजि॑थ। स॒खायः॑ सं
वः स॒म्यञ्च॑मिषꣳ स्तोमं॑ चा॒ग्नये॑। व॒र्षि॑ष्ठाय॒ क्षिती॑नामूर्जो॑ न॒त्रे सह॑-
स्वते। सꣳस॒मिद्यु॑वसे वृष॒न्न॒ग्ने वि॒श्वान्य॑र्य आ। इ॒डस्प॑दे स॒मि॒ध्यसे॑
स नो॑ वसू॒न्या भ॑र। प्र॒जाप॑ते॒ स वे॑द॒ सोमा॑पूषणे॒मौ दे॒वौ॥ (६४)

यज्ञममैरधि वृषन्नेकात्रविंशतिश्च॥ [११]

उ॒श॒न्त॑स्त्वा ह॒वाम॑ह उ॒श॒न्तः॑ स॒मि॒धी॒महि॑ । उ॒श॒न्नु॒श॒त आ व॑ह
पि॒तृन् ह॒विषे॑ अ॒त्तवे॑ । त्व॑ सो॒म प्र॒चि॑कितो मनी॒षा त्व॑ रजि॑ष्ठ॒मनु॑
नेषि॑ प॒न्था॑म् । तव॑ प्र॒णी॑ती पि॒तरो॑ न इ॒न्दो दे॒वेषु॑ रत्न॑मभजन्त
धी॒राः । त्वया॑ हि नः पि॒तरः॑ सो॒म पूर्वे॑ कर्मा॑णि च॒क्रुः प॑व॒मान्
धी॒राः । व॒न्वन्न॑वा॒तः परि॒धी॑ रपो॑र्णु वी॒रेभि॑र॒श्वैर्म॑घवा॑ भवा - (६५)

नः । त्व॑ सो॒म पि॒तृभिः॑ संवि॒दानोऽनु॑ द्यावा॑पृथि॒वी आ त॑तन्थ ।
तस्मै॑ त इ॒न्दो ह॒विषा॑ वि॒धेम॑ व॒यं स्या॑म॒ पत॑यो रयी॒णाम् ।
अ॒ग्नि॒ष्वात्ताः पि॒तर॑ ए॒ह ग॑च्छ॒त सदः॑ सदः॑ सद॒त सु॒प्रणी॑तयः । अ॒त्ता
ह॒वी॑षि॒ प्रय॑तानि ब॒र्हिष्य॑था र॒यि॑ सर्व॑वीरं दधात॑न । ब॒र्हिष॑दः
पि॒तर ऊ॒त्य॑र्वा॒गिमा वो॑ ह॒व्या च॑कृ॒मा जुष॑ध्वम् । त आ ग॒ताव॑सा
श॒न्तमे॒नाथा॑स्मभ्य॑ (६६)

शं यो॒र॒रपो॑ दधा॒त । आ॒हं पि॒तृन्सु॑वि॒दत्रा॑ अ॒वि॒त्सि॒ नपा॑तं
च वि॒क्रम॑णं च॒ वि॒ष्णोः॑ । ब॒र्हिष॑दो ये स्व॒धया॑ सु॒तस्य॑ भज॑न्त
पि॒त्वस्त॑ इ॒हाग॑मि॒ष्टाः । उप॑हू॒ताः पि॒तरो॑ ब॒र्हिष्ये॑षु नि॒धिषु॑ प्रि॒येषु॑ । त
आ॒ग॑मन्तु॒ त इ॒ह श्रु॑व॒न्त्वधि॑ ब्रुवन्तु॒ ते अ॑व॒न्त्वस्मा॑न् । उ॒दी॒रता॑मव॑र
उ॒त्परा॑स॒ उन्म॑ध्य॒माः पि॒तरः॑ सो॒म्यासः॑ । असु॑ (६७)

य ई॒युर॑वृ॒का ऋ॑त॒ज्ञास्ते॑ नोऽव॑न्तु पि॒तरो॑ ह॒वेषु॑ । इ॒दं पि॒तृभ्यो॑
नमो॑ अ॒स्त्वद्य॑ ये पूर्वा॑सो॒ य उप॑रास ई॒युः । ये पा॒थि॒वे रज॑स्या

निषत्ता ये वा नूनं सुवृजनासु विक्षु। अथा यथा नः पितरः
परांसः प्रत्नासो अग्र ऋतमाशुषाणाः। शुचीदयन्दीधितिमुक्थशासः
क्षामां भिन्दन्तो अरुणीरपं व्रत्र। यदग्रे (६८)

कव्यवाहन पितृन् यक्ष्यतावृधः। प्र च हव्यानि वक्ष्यसि
देवेभ्यंश्च पितृभ्य आ। त्वमग्र ईडितो जातवेदोऽवाङ्मुव्यानि
सुरभीणि कृत्वा। प्रादाः पितृभ्यः स्वधया ते अक्षन्नद्धि त्वं देव प्रयता
हवींषि। मातली कव्यैर्यमो अङ्गिरोभिर्बृहस्पतिरृक्कभिर्वावृधानः।
यांश्च देवा वावृधुर्ये च देवान्स्वाहाऽन्ये स्वधयाऽन्ये
मदन्ति। (६९)

इमं यम प्रस्तरमा हि सीदाङ्गिरोभिः पितृभिः संविदानः।
आ त्वा मन्त्राः कविशस्ता वहन्त्वेना राजन् हविषा मादयस्व।
अङ्गिरोभिरा गंहि यज्ञियैभिर्यमं वैरूपैरिह मादयस्व। विवंस्वन्तं
हुवे यः पिता तेऽस्मिन् यज्ञे बरुहिष्या निषद्य। अङ्गिरसो नः
पितरो नवंग्वा अथर्वाणो भृगवः सोम्यासः। तेषां वयं सुमतौ
यज्ञियानामपि भद्रे सौमनसे स्याम॥ (७०)

भवास्मभ्यमसु यदग्रे मदन्ति सौमनसे एकं॥ [१२]

[समिधश्चक्षुषी प्रजापतिराज्यं देवस्य स्फग्मन्ब्रह्मवादिनोऽद्विर्ग्रेस्त्रयो मनुः पृथिव्याः पशवोऽग्नीधे देवा
वै यज्ञस्य युक्षोशन्तस्त्वा द्वादश॥१२॥ समिधो याज्या तस्मान्नाभागं हि तमन्वित्याह प्रजा वा आहेत्याह
युक्त्वा हि संततिः॥७०॥ समिधः सौमनसे स्याम॥]

 generated on **July 11, 2024**

Downloaded from

 <http://stotrasamhita.github.io> | [StotraSamhita](#) | [Credits](#)